

העסקת עובדים זרים בפרויקט קריית ההדרכה של צה"ל בנגב

הצעה להחלטה

מחליטים,

1. בהמשך להחלטת הממשלה מספר 642 מיום 1.9.2001 בנושא "הגברת אפשרויות התעסוקה של עובדים ישראלים ע"י צמצום העסקת עובדים זרים", לאשר העסקת מכסה של 300 עובדים זרים, לביצוע עבודות גמר בלבד, בפרויקט קריית ההדרכה של צה"ל בנגב, וזאת מתוך מכסת העובדים לענף הבנייה, כפי שנקבעה על ידי הממשלה, והכל בשל החשיבות הלאומית שבהאצת השלמת קריית ההדרכה של צה"ל בנגב והשפעתה על קידום ופיתוח הנגב.
2. העסקת עובדים זרים לפי החלטה זו תעשה באמצעות התקשרות תאגידי בנין מורשים על יד רשות ההגירה עם הזכייין בפרויקט, בהתאם לנהלי רשות ההגירה ובכפוף להוראות החלטה זו.

דברי הסבר

רקע כללי

ממשלת ישראל בהחלטותיה הקודמות החליטה על העברת בסיסי צה"ל מאזור המרכז וממרכזי הערים לאזור הנגב במטרה לקדם ולפתח את הנגב וכן במטרה לפנות קרקעות מאזורי ביקוש ולייעד את הקרקעות המתפנות לצרכי מגורים ומסחר. על מנת לממש החלטות אלה, יצא משרד הביטחון בפרויקט חלוץ למהלך המעבר דרומה והתקשר בהסכם זיכיון למשך 25 שנים לתכנונה, הקמתה, הפעלתה ומימונה של קריית ההדרכה של צה"ל בנגב.

פרויקט קריית ההדרכה כולל את הקמתם של 240,000 מטרים רבועים ופיתוח שטח נרחב בתוך פרק זמן של כשלוש שנים והכל – בנגב. הפרויקט נמצא כיום בשלב ההקמה. שלב ההקמה הראשון (כ- 70% מקריית ההדרכה) צפוי להסתיים כבר בעוד 7 חודשים ב-5.12.2014. עת יאוכלסו בסיסי ההדרכה הראשונים.

כבר עתה, ישנה מצוקה חמורה של עובדי בניין מומחים בתחום עבודות הגמר (עבודות ריצוף, טיח, וכיוצא באלו). ניסיונות להכשרת עובדים ישראלים לעבודות מסוג זה לא צלחו. מחסור כאמור מעמיד בסיכון את לוח הזמנים להשלמת הפרויקט ובהתאמה, עלול להביא לדחייה בלוח הזמנים לפינוי הקרקעות באזור המרכז המיועדות לשיווק לצרכי מגורים ומסחר.

אשר על כן מבוקש תיקון החלטת הממשלה בנושא מדיניות העסקת עובדים זרים באופן שיאפשר הבאת מכסה של 300 עובדים זרים לביצוע עבודות מסוימות אשר לגביהן קיים מחסור שאינו ממוצה במסגרת כוח התעסוקה הישראלי, בתוך מסגרת מכסת העובדים הזרים לענף הבנייה, והכל, במטרה לממש את החלטותיה האחרות של הממשלה לעניין קידום ופיתוח הנגב כמו גם פינוי קרקעות מאזורי ביקוש במטרה להקצותם לצרכי דיור ומסחר.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

אין השפעה.

תקציב

לא נדרשת הוצאה כספית לצורך מימוש ההחלטה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין השפעה על מצבת כח האדם.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

עמדת משרד האוצר – תומך

עמדת משרד הפנים – תומך

עמדת משרד הכלכלה – תומך

עמדת משרד הבינוי והשיכון – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת הממשלה מספר 642 מיום 1.9.2001 בנושא "הגברת אפשרויות התעסוקה של עובדים ישראלים ע"י צמצום העסקת עובדים זרים"

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב

סיווגים

סיווג ראשי : 09 שינוי ;
תחום פעולה עיקרי : נושאים אזרחיים

מוגש על ידי שר הביטחון

א' באייר התשע"ד
01 במאי 2014

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: העסקת עובדים זרים בפרוייקטי צה"ל לנגב.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

מבוקש עדכון החלטת הממשלה בנושא מדיניות העסקת עובדים זרים, באופן שיאפשר הבאת כ- 300 עובדים זרים לביצוע עבודות מסוימות בפרויקט במימון ממשלתי, אשר לגביהן קיים מחסור שאינו ממוצה במסגרת כוח התעסוקה הישראלי וזאת בתוך המכסות הקיימות לענף הבנייה.

כל זאת, במטרה לממש את החלטות הממשלה לעניין קידום ופיתוח הנגב ולטובת פינוי קרקעות מאזורי ביקוש על מנת להקצותם לצרכי דיור ומסחר.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת משרד הפנים - אין מניעה.

עמדת משרד הכלכלה - אין מניעה.

עמדת משרד הבינוי והשיכון - אין מניעה.

עמדת משרד האוצר - טרם נתקבלה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית בקבלת ההחלטה.

אחז בן-ארי, ע"ד
היועץ המשפטי למערכת המיטת.

תפקיד

שם

חתימה

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 642 של הממשלה מיום 02.09.2001.

642. הגברת אפרויות התעסוקה של עובדים ישראלים על-ידי
צמצום היקף העסקת עובדים זרים

מ ח ל י ט י ם :

בהמשך להחלטת הממשלה מס. 554 מיום 5.8.2001, ובמגמה להגביר את אפרויות התעסוקה של עובדים ישראלים באמצעות צמצום ניכר של מספר העובדים הזרים המועסקים בישראל בהיתר ושלא בהיתר, כך שלא יעלה - כיעד ארוך טווח - על מספר העובדים הזרים שהועסקו כאמור בראשית שנות ה-90:

1. לקבוע את מספרם המירבי של ההיתרים השנתיים להעסקת עובדים זרים בכל הענפים, למעט בענף הסיעוד, בכל אחת מהשנים 2003-2005, כך -

א. שבשנת 2003 יהיה מספר ההיתרים המירבי 52,000 או מספר הקטן בעשרת אלפים לפחות ממספר ההיתרים כאמור שניתנו בשנת 2002, לפי הנמוך מביניהם;

ב. שבשנת 2004 יהיה מספר ההיתרים המירבי 42,000 או מספר הקטן בעשרת אלפים לפחות ממספר ההיתרים כאמור שניתנו בשנת 2003, לפי הנמוך מביניהם;

ג. שבשנת 2005 יהיה מספר ההיתרים המירבי 32,000 או מספר הקטן בעשרת אלפים לפחות ממספר ההיתרים כאמור שניתנו בשנת 2003, לפי הנמוך מביניהם.

2. להטיל על שר העבודה והרווחה לקבוע אמות מידה למתן היתרים להעסקת עובדים זרים, במסגרת מספרם המירבי של ההיתרים כפי שנקבע לעיל, תוך קביעה כי אמות המידה תופעלנה בכפוף לכך שלא יינתנו היתרים במספר העולה על המספר המירבי כאמור, ותוך התחשבות בהמלצות לענין אמות המידה שנקבעו בדו"ח הועדה שמונתה על-ידו לשם בחינת היקף העסקת זרים במשק הישראלי.

3. לקבוע כי מספר ההיתרים להעסקת עובדים זרים בענף הסיעוד יופחת בהדרגה בשנים 2002-2005, ולשם כך

מזכירות הממשלה

- להטיל על שר העבודה והרווחה להקים צוות בהשתתפות נציגים ממשדרי העבודה והרווחה, האוצר והבריאות, מן המוסד לביטוח לאומי ומשירות התעסוקה, אשר יגיש, לא יאוחר מיום 1.3.2002, המלצות בדבר קביעת אמות מידה למתן היתרים להעסקת עובדים זרים בענף הסיעוד והצעות בדבר דרכי פעולה במטרה להחליף את העובדים הזרים בענף הסיעוד בעובדים ישראלים.
4. לקבוע כי החל מיום 1.1.2002 תשונינה אמות המידה לפיהן ניתנים היתרים להעסקת עובדים זרים, בהתאם להוראות חוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959, כך שלא יינתנו היתרים כאמור לצורך ביצוע עבודות בתחום הבניה והתשתיות עבור הממשלה, הרשויות המקומיות, החברות הממשלתיות, התאגידים העירוניים והתאגידים שהוקמו בחוק (להלן - גופים ציבוריים), המבוצעות על-פי מכרזים שפורסמו מיום 1.9.2001 ואילך.
5. להטיל על החשב הכללי במשרד האוצר להנחות את משרדי הממשלה כי החל מיום 1.1.2002 יש לקבוע במכרזים לביצוע עבודות בתחום הבניה והתשתיות תנאי סף לפיו לא תתקשר המדינה בחוזים לביצוע עבודות כאמור עם מי שמעסיק עובדים זרים בביצוע העבודות האמורות, למעט העסקת מומחי חוץ כהגדרתם בתקנה 1 לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות שהייה לתושבי חוץ), התשל"ט-1979, ולקבוע סנקציות אשר תופעלנה כנגד מי שהמדינה התקשרה עימו כאמור והעסיק עובדים זרים בביצוע העבודות האמורות.
- הנחיות החשב הכללי בהתאם לאמור לעיל יחולו גם על התקשרויות לביצוע עבודות בתחום הכניה והתשתיות שתבוצענה במימון ממשלתי, והעברת המימון האמור תותנה בכך שההתקשרויות האמורות תעשינה רק עם מי שעומד בתנאים האמורים לעיל ושהסנקציות האמורות תופעלנה בהתאם.
6. לתקן את חוק עסקאות גופים ציבוריים (אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות מס), התשל"ו-1976, ולקבוע בו פרק חדש, לפיו החל מיום 1.1.2002 לא יתקשרו גופים ציבוריים, כמשמעותם בסעיף 4 לעיל, עם מי שהורשע בעבירה לפי חוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"א-1991 (להלן - חוק עובדים זרים), או שמי ששולט בו או נשלט על-ידו הורשע כאמור, בתקופה של שלוש שנים לפני מועד תחילת ההתקשרות או תקופה אחרת שתיקבע.
7. להטיל על משטרת ישראל להקצות מיידית 47 שוטרים אשר יפעלו אך ורק לשם הרחקת עובדים זרים השוהים בישראל שלא כחוק, בשיתוף פעולה עם פקחי משרד העבודה והרווחה הפועלים לאכיפת דיני העבודה, בהתאם להחלטת הממשלה 2213 מיום 16.8.2000 ובהתאם לנוהל המשותף שאישרה המינהלה לטיפול בעובדים זרים ביום 31.7.2000, ולהעביר סך שנתי של 10 מליון ש"ח מתקציב המשרד לבטחון הפנים לתקציב משרד העבודה והרווחה, לשם רכישת שירותיהם של 47 שוטרים למטרה האמורה ממשטרת ישראל.

מזכירות הממשלה

8. להטיל על שירות בתי-הסוהר להקצות לפחות 300 מקומות במתקני כליאה לשם החזקתם במשמורת של עובדים זרים המיועדים לגירוש כאמור, בהתאם להוראות סימן א' לפרק הרביעי לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.
9. להגביר את קצב הרחקת עובדים זרים השוהים בישראל שלא כחוק, לרבות עובדים זרים המועסקים במשקי בית פרטיים, כך שבשנת 2002 יורחקו מישראל לפחות 1,000 עובדים זרים כאמור מדי חודש.
10. מעבר לאמור בסעיף 9 לעיל, לפעול להרחקת עובדים זרים השוהים בישראל אשר עובדים עבירות על-פי חוק הגנת חיית הבר, התשט"ו-1955, בשיתוף פעולה עם פקחי המשרד לאיכות הסביבה, ובהתאם לנוהל המשותף שגובש על-ידי משרד הפנים, משרת ישראל והמשרד לאיכות הסביבה.
11. להטיל על שר הפנים -
- א. להגיש, בתיאום עם מינהלת העובדים הזרים במשרד העבודה והרווחה ובתוך 30 ימים, תכנית להידוק הבקרה בתחנות ביקורת הכניסה לישראל על-ידי ייעול פעולות מניעת הכניסה של עובדים זרים בלתי חוקיים לישראל.
- ב. לדווח לממשלה, לא יאוחר מיום 1.1.2002, על הצעדים שנקט להידוק הבקרה בתחנות ביקורת הכניסה לישראל כאמור.
- ג. לפעול לאישור התקנות בדבר הטלת אגרת בקשה ואגרת היתר על מעסיק של עובד זר לפי סעיף 1 לחוק עובדים זרים, בסכומים המירביים הקבועים בחוק האמור, בועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת לא יאוחר מיום 1.11.2001.
12. להטיל על שירות התעסוקה לפרסם מדי שלושה חודשים ברשומות, בשניים משלושת העיתונים הנפוצים בישראל ובאתר באינטרנט, את שמות כל המעסיקים, למעט מעסיקים בענף הסיעוד, שקיבלו היתר או היתרים להעסקת עובדים זרים לפי סעיף 32 לחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959, ואת מספר ההיתרים שקיבלו כאמור.
13. להטיל על שר העבודה והרווחה להקים ועדה בינמשרדית לבחינת האפשרות לאיחוד האחריות והסמכויות של כל הגורמים הממשלתיים המופקדים כיום על ביצוע המדיניות בנושא עובדים זרים תחת קורת גג אחת. בין חברי הועדה יהיו נציגים משרדי העבודה והרווחה, האוצר, ראש הממשלה, החוק, בטחון הפנים, המשפטים, הפנים ושירות התעסוקה, והמלצותיה תוגשנה לוועדת השרים לענין עובדים זרים לא יאוחר מיום 1.3.2002.
14. להטיל על שר העבודה והרווחה להקים, בתיאום עם שר האוצר, צוות בהשתתפות נציגים משרדי העבודה

מזכירות הממשלה

והרווחה, המשפטים, האוצר וראש הממשלה, אשר יגבש המלצות בענין מתן זיכיונות להבאתם לישראל והעסקתם הזמנית של עובדים זרים למספר מוגבל של תאגידים, תמורת תשלום דמי זיכיון ותוך עמידה בחיובים הנדרשים לפי כל דין, לרבות לענין תשלום שכר ומתן תנאים הוגנים לעובדים הזרים, ובחיובים אחרים שיוטלו עליהם כתנאי למתן הזיכיון. ההמלצות, לרבות טיוטת פרטה למכרז, אם תידרש, תוגשנה לשר העבודה והרווחה, לא יאוחר מיום 1.3.2002.

15. להטיל על שרי האוצר והעבודה והרווחה להגיש לוועדת השרים לענין העובדים הזרים, לא יאוחר מיום 31.12.2001, דיווח בענין יישום הוראות סעיף 1א לחוק עובדים זרים, שענינו הקמת קרן לעובדים זרים.

16. לקבוע כי אשרות עבודה לעובדים זרים יינתנו אך ורק לעובדים אשר קיבלו הכשרה מתאימה בארצות מוצאם.

17. להטיל על שר העבודה והרווחה להגיש לממשלה, בתיאום עם שר האוצר ותוך שלושה חודשים, הצעת חוק לתיקון הפרק הרביעי של חוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959, לשם הגברת הפיקוח והאכיפה על העוסקים בתיווך עבודה בעובדים זרים.

לענין החלטה זו, "עובדים זרים" - למעט עובדים זרים שפרק ו' לחוק יישום ההסכם בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (הסדרים כלכליים והוראות שונות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ה-1994 חל עליהם.